

Voor altijd

Over trouwen, wettelijk en feitelijk samenwonen

Trouwen of samenwonen? Geregeld komen inwoners hierover inlichtingen vragen bij de dienst burgerlijke stand. Er zijn inderdaad belangrijke verschillen. Het valt niet te zeggen welke samenlevingsvorm beter is dan de andere. Veel factoren hebben daar een hand in. Maar je doet er in elk geval goed aan je op voorhand te informeren.

Trouwen is al een poos niet meer vanzelfsprekend. Meer en meer mensen kiezen voor wettelijk samenwonen.

De voorbije jaren hebben een aantal maatregelen er namelijk voor gezorgd dat de discriminatie tussen trouwen en samenwonen voor een groot deel is weggewerkt. En toch zijn er nog verschillen. Karine Lammens van de dienst burgerlijke stand geeft een helicoptervoorzicht op het onderwerp.

Weinig grote verschillen...

“Een mogelijke verklaring voor het succes van wettelijk samenwonen is wellicht de eenvoudige en snelle procedure. Het volstaat om een schriftelijke verklaring tegen ontvangstbewijs te bezorgen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Dat geldt ook andersom, bij het stopzetten van het wettelijk samenwonen. Dat kan met onderlinge toestemming van beide partners, maar – in tegenstelling tot de echtscheidingsprocedure bij gehuwden – ook met een eenzijdige verklaring.”

De voorwaarden voor trouwen en wettelijk samenwonen zijn nagenoeg gelijk. Het grootste verschil is wellicht dat bloedverwanten niet met elkaar mogen trouwen, terwijl ze wel wettelijk mogen samenwonen.

Wat met het vermogen? Karine Lammens: “Huwelijkspartners hebben de keuze uit meerdere stelsels om hun vermogen te beheren. De meest gangbare zijn het wettelijk stelsel, scheiding van goederen en gemeenschap van goederen. Met uitzondering van het wettelijk stelsel regelen de partners hun bezit met een huwelijkscontract. Voor wettelijk samenwonenden geldt alleen het systeem van scheiding van goederen. Samenwonende partners kunnen wel bijkomende afspraken maken in een samenlevingscontract dat ze afsluiten bij een notaris.”

Als we het hebben over personenbelasting zijn de verschillen tussen trouwen en wettelijk samenwonen nagenoeg verwaarloosbaar. Sinds het aanslagjaar 2005 is alles gelijkgeschakeld. Dat geldt ook voor de belasting op erfenissen, inclusief de vrijstelling voor de gezinswoning. Er is één uitzondering: de vrijstelling van successierechten voor de gezinswoning geldt niet voor bloedverwanten die wettelijk samenwonen.

... maar toch bij overlijden en pensioenen

Waar zitten inhoudelijk dan wel de grotere verschillen tussen beide vormen van samenleven? "Bij het overlijden van een van de partners bijvoorbeeld", zegt Lammens. "Zonder testament erven gehuwden nog altijd meer dan wettelijk samenwonenden. Het erfrecht geldt slechts gedeeltelijk voor samenwonenden. Zo kan een wettelijk samenwonende zijn langstlevende partner onterven ten voordele van zijn erfgenamen, ook zonder dat zijn partner dat weet. De regelgeving is zo specifiek dat je best een notaris contacteert als je hier meer over wil weten."

Nog een wettelijk verschil ontdekken we bij een overlijden als gevolg van een arbeidsongeval: de overlevende huwelijkspartner krijgt een uitkering. De langstlevende wettelijk samenwonende partner niet, tenzij er een notarieel samenlevingscontract is waarin dit is geregeld.

Als beide partners een loopbaan hebben gehad, is er geen verschil in het wettelijk pensioen tussen gehuwden en wettelijk samenwonenden. Anders is het als slechts een van de partners heeft gewerkt. In dat geval hebben gehuwden een voordeel, omdat het persoonlijk pensioen dan wordt verhoogd met een percentage van het gezinspensioen.

Kinderen

Hoe zit het met kinderen? Karine Lammens: "Bij ongehuwd samenwonenden moet de vader het kind uitdrukkelijk erkennen. Hij doet dat door een verklaring af te leggen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of bij de notaris. De moeder moet akkoord gaan met deze erkenning. Vanaf dat moment heeft de vader dezelfde rechten en plichten ten opzichte van het kind als een gehuwde vader." Rond kinderbijslag zijn geen verschillen. En ongehuwd samenwonende partners kunnen evengoed kinderen adopteren als getrouwde

paren. "Mensen vragen me wel eens welke keuze de beste is met betrekking tot de kinderen. Dat is moeilijk te zeggen.

Het is wel zo dat een huwelijk wettelijke voordelen oplevert als een van de partners thuis blijft om voor de kinderen te zorgen.

Dat biedt standaard een betere bescherming aan de partner die na een relatiebreuk of bij het overlijden van de kostwinner niet over een eigen inkomen beschikt. Samenwonenden moeten er al aan denken om dat in een samenlevingscontract vast te leggen."

Feitelijk samenwonen

Tot slot nog dit: mensen kunnen ervoor kiezen om te gaan samenwonen op één adres, zonder een officiële verklaring af te leggen. Dan ben je feitelijk samenwonend. In tegenstelling tot trouwen of wettelijk samenwonen kan dat ook met meer dan twee personen. Als je feitelijk samenwoont, word je beschouwd als alleenstaande. Je hebt geen rechten en plichten tegenover elkaar. Er bestaan ook geen regels over je bezittingen. Karine Lammens geeft een praktisch voorbeeld van de gevolgen hiervan: "Als de huurovereenkomst voor een woning is aangegaan door een van de samenwonenden, is alleen hij aansprakelijk voor de betaling van de huur. Maar hij kan ook op eigen houtje de huur opzeggen of de andere(n) op straat zetten. Hetzelfde geldt voor een aangekochte woning." Nog een addertje, bij schulden. Die kunnen alleen worden verhaald op de schuldenaar. Toch kunnen schuldeisers alle goederen die zich in de woning bevinden, in beslag nemen. De samenwonende die geen schulden heeft, moet dan met facturen of een geregistreerde inventaris van goederen bewijzen dat bepaalde stukken van de huisraad van hem zijn.

Het blijft een gevoelige materie. "De kloof tussen trouwen en wettelijk samenwonen is flink gedicht. Toch kan je nog in bepaalde gevallen diep vallen. Zorg dat je op voorhand weet waar en wanneer dat kan gebeuren. Dan heb je nog de kans om tijdig in te grijpen. Informeer je en ga langs bij een notaris. Die weet ongetwijfeld raad", besluit Lammens.

www.notaris.be

Op www.berlare.be/trouwenofsamenwonen vind je een vrij compleet overzicht in tabelvorm van de verschillen tussen trouwen, wettelijk samenwonen en feitelijk samenwonen dienst burgerlijke stand, 052 43 23 45 en bevolking@berlare.be